

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
з курсу «Історія українського козацтва»
для студентів III курсу
спеціальності 014 «Середня освіта (Історія)»

1. Предмет і завдання курсу.
2. Українське козацтво в документальних джерелах.
3. Історичні передумови виникнення українського козацтва.
4. Історичні попередники та європейські аналоги українського козацтва.
5. Проблема походження українського козацтва в історіографії.
6. Джерела формування козацтва.
7. Перші письмові свідчення про українських козаків.
8. Етимологія поняття «козак».
9. Характер занять і розселення козаків у XV – XVI ст.
10. Формування станових ознак та самосвідомості українського козацтва (XV – сер. XVII ст.).
11. Виникнення та організація реєстрового козацтва (XV – сер. XVII ст.).
12. Виникнення Запорозької Січі як військово-політичного центру українського козацтва.
13. Особливості воєнного та адміністративно-територіального устрою Війська Запорозького (до сер. XVII ст.).
14. Військові традиції запорозьких козаків (до сер. XVII ст.).
15. Військові клейноди козаків.
16. Роль прикордонних місцевих урядовців і старост у консолідації та розбудові українського козацтва (XVI – XVII ст.).
17. Становлення системи політичних і моральних цінностей козацького стану.
18. Релігія і церква в житті українського козацтва.
19. Особливості життя та побуту запорозьких козаків.
20. Військові походи українського козацтва у XV – XVII ст.
21. Перші ватажки – гетьмани козацького війська.
22. Воєнне мистецтво гетьмана П. Сагайдачного.
23. Козацькі війни кінця XVI ст. (К. Косинський, С. Наливайко).
24. Козацькі війни 20–30-х рр. XVII ст.
25. Запорозька Січ у період Хмельниччини.
26. Українське козацтво в роки Національної революції (1648–1676 рр.).
27. Феномен масового покозачення українців у період Національно-визвольної війни сер. XVII ст.
28. Козацька модель Української держави Богдана Хмельницького.

29. Органи влади та формування полково-сотенного устрою Гетьманату в II пол. XVII ст.
30. Виникнення та розвиток ідеї козацького автономізму (кінець XVI – XVII ст.).
31. Українське козацтво в системі міжнародних відносин (сер. XVII – поч. XVIII ст.).
32. Соціально-економічна модель Козацької держави XVII ст.
33. Запорозька Чортомлицька Січ у II пол. на поч. XVIII ст.
34. Об'єднавчі ініціативи козацтва в останній чверті XVII ст.
35. Запорозькі Січі (Кам'янська, Олешківська) під протекцією Кримського ханства (1709–1734 рр.).
36. Боротьба козацтва за незалежність України та крах його об'єднавчих планів (І. Мазепа, П. Орлик, Петрик).
37. «Конституція» П. Орлика – символ козацької державності.
38. Українське козацьке військо в період Північної війни 1700–1721 рр.
39. Українське козацтво в умовах імперських організаційно-інкорпоративних реформ 20–40-х рр. XVIII ст.
40. Відновлення Запорозької (Нової) Січі та особливості її устрою.
41. Задунайська Січ (1775–1828 рр.): генеза, устрій, особливості.
42. Виникнення та еволюція Слобідського козацтва у XVII – XVIII ст.
43. Становище козацтва в умовах «освіченого» Гетьманату К. Розумовського та його повної інкорпорації до складу Російської імперії.
44. Остаточна ліквідація Запорозької Січі: причини, наслідки.
45. Козацькі традиції Правобережної України у XVIII ст. (гайдамацький рух, Коліївщина).
46. Українське козацтво на службі в Австрійській імперії (1785–1812 рр.).
47. Дунайське козацьке військо (1828–1869 рр.).
48. Чорноморське козацьке військо (1788–1860 рр.).
49. Азовське козацьке військо (1832–1866 рр.).
50. Бузьке козацьке військо (1785–1798; 1803–1817 рр.).
51. Кубанське козацтво (1792 – початок XXI ст.).
52. Українське козацтво в XIX ст.
53. «Вільне козацтво» в Українській революції 1917 – 1920 рр.
54. Відродження козацтва в незалежній Україні.
55. Участь сучасного козацтва в суспільно-політичному житті Української
56. держави.
57. Козацька геральдика і її традиції в Україні.
58. Політична свідомість та культура українського козацтва (XVI – XVIII ст.).
59. Військова символіка та традиції українського козацтва.

60. Козацьке історіописання (літописи, історичні збірники, діаріуші).

61. Державна політика незалежної України щодо відродження українського козацтва.